

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompá Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . . . 10 korona. Félévre . . . . . 5 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér. Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.</p>
---	---	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

A mult hetek rettentő csatái után a Kárpátokban némi pihenés jut hősi seregeinknek osztályrészül. Az Ondava és a Laborcz völgyében, vagyis Sáros- és Zemplénmegyék határszéli részeiben már előbb rettentő veszteségek érték a folytonosan támadó orosz hadakat, úgy, hogy itt már a mult héten alábbhagytak a folytonos orosz támadások. Legujabban azonban még mindig folytatták emberpazarló támadásaikat az Uzsoki szorosnál, ahol minden lehető erővel át akartak jutni, de az ott levő német seregek kiváló hősiek magatartása a mieinkkel együtt megtörték az orosz offenzívát, úgy, hogy az tulajdonképen még az Uzsoki szoros bejáratáig sem jutott el, hanem galicziai földön verték vissza.

A mult napokban két magyar ezred visszafoglalta azokat a hadállásokat, amelyeket az oroszok februártól tartottak. Most ezen a helyen, orosz jelentések szerint, a mi csapataink 25—35 kilométer távolságra állanak a magyar határtól Galiczia földjén, úgy, hogy ez az állásuk veszedelmes az oroszokra nézve, akiket innen hátba és oldalba támadhatnak.

A lefolyt kárpáti harcok irtózatossá méreteit és nagy jelentőségét az összes külföldi lapok is méltányolják, még pedig úgy a semlegesek, mint az ellenségesek. A semlegesek egyik véleménye szerint Magyarország és Ausztria már átesett a háboru legnehezebb részén, ezután már — mint mondják — a győzelemnek kell következnie. Angol lapok szerint a kárpáti harcoknak döntő jelentőséget kell tulajdonítanunk.

Bámulattal irnak monarchiánk és a német szövetségesek kitartó bajtársi együttműködéséről, amelyen megtört a világnak legrettentőbb támadása, emberi életet nem kímélő szörnyű pazarlásaival.

Hogy fogalmunk legyen a megismétlődő orosz támadásokról, amelyek heteken át folytak: el kell képzelnünk a 15 sorban egymás mögött rohamra induló oroszokat, akiknek első sorai sokszor kezüket föltartva közeledtek és a drótsövényekhez érve, azokat akarták elvagdálni az utánok jövők részére; azután el kell képzelnünk a drótsövények előtt nagy halmokban heverő orosz halottak és sebesültek tömegeit, akiknek hulláit heteken át nem lehetett onnan elszállítani, úgy, hogy a levegő 20—30 kilométer távolságra terjesztette a hullaszagot, a feloszló testek ismertető jelét. A számok fogalmat nyujtanak arról az iszonyu emberpusztulásról, a mi ott végbement husvét tájban. Husvét előtt márczius 15-től 31-ig orosz jelentések szerint 108 ezer halott és 212 ezer sebesült volt orosz részről. Ujabb külföldi jelentések a husvétit is belefoglalva, azt állítják, hogy félmilliónál több orosz pusztult el ebben a kárpáti hadjáratban, mint halott és sebesült.

Ez az óriási emberpusztulás magában véve sajnálatos dolog, de minket közelebb visz a győzelem és a biztos béke megvalósításához.

Bukovinában a mi seregeink már erősen megvetették lábukat. Erős harcok után elfoglalták a Pruth és Dnieszter között és Besszarábia határain, orosz területen foglaltak erős állást az ellenség várható támadásai ellen.

Nyugat-Galicziában és Lengyelország déli részein elcsendesedtek a harcok; de igen valószínű, hogy nem sokáig fognak pihenni, hanem a hóolvadás és az utak felszáradása után számít reá az ellenség, hogy Hindenburg megkezdi támadásait, amikor az ottlévő gyengébb orosz csapatokat a Kárpátokból elvont seregekkel kell megerősíteni. Oroszország már meglehetősen kimerítette emberanyagát, már a népfölkelők legutolsó osztálya került behívás alá. Fegyvert, ruhát, municziót már hetek óta nem tudnak eleget adni csapataiknak; pedig mint helyesen jegyzik meg az összehasonlítást végző lapok: 1 millió ember még nem 1 millió katona. Kiképzésük tisztak hiányában nagyon hiányos.

Lengyelország legészakibb részein kevés a mozgolódás a feneketlen sár miatt. De azért orosz jelentések szerint Oszsziecz várát folyton ostromolják a németek 20 centiméteres ágyukkal.

A nyugati harcterek eseményei ismét a németekre kedvezően fejlődnek. Arról régen szó sem lehet, hogy nyári türeményes gyors előnyomulásukat folytassák; de a francziák ismételt támadási kísérletei nagy veszteségekkel megheiusulnak. A harcok még most is folynak, de a tavaszi offenzíva lezajlójelben van s a németek keleti előnyomulásuk mellett is meg tudják tartani nyugaton azt, amit elfoglaltak.

Megint ujabb támadásokról irnak az angol vezérek, akik a nyárra már áttörve látják a német frontot és magukat győztesen a Rajna partján. A németek nem irnak ilyeneket, de annál hatásosabban szoktak tenni és végezni, ahol kell. Az ellenségnek pedig hangos reklámra van szüksége, hogy egy kissé szuggerálja csüggedő hadait és népeit.

A Dardanellák ellen megindult akció pihen veszteségein; most az oroszokat biztatják, hogy ők foglalják el Konstantinápolyt, mert nekik kell. Az oroszok készen is állanak vagy 150000 emberrel, de mint írják, ennek a fele nagyon-nagyon fiatal.

Szmirnát is bombázták a napokban, onnan is visszabombázták a hajókra és egy czirkáló megsérült.

A német buvárhajók, angol bevallás szerint, átlag egy angol hajót pusztítanak el naponként.

A Kaukázusban folynak a harcok, a török sereg Artvin körül harczol az oroszokkal.

A Perzsa öböl táján s az Eufratesen török és angol zásadok küzdenek.

Egyiptomban szünetel a harc, de török csapatok jelentek meg a Szuezi csatorna mellett.

Két hatalom: a pápa és Amerika pedig a béke megvalósításán fáradozik.

Nemzeti kötelességeink.

(H. G.) Valahányszor e komoly napokban e lap hasábjain megszólalok, lelkeim előtt az egész magyar nép jelen van. Az egész magyar népre gondolok, mert lelkemben él a vágy, hogy ezeknek a millióknak szívében forrponthoz juttassam azt az izzó lelkesedést, azt a törhetlen elszántságot, a mire nemzetünk ezen legnagyobb történelmi krízisében szükségünk van. Kérdelem, vajjon ezekben a komoly időkben ott állunk-e a helyzet magaslatán? És ha odatekintek küzdő katonáinkra, akkor minden kétséget kizárólag és minden aggodástól menten mondhatom, hogy igen.

Szóval nem lehet kifejezni, hogy mennyit köszönhetünk mi azoknak a katonáknak, akik értünk, akik a hazáért vértüket hullatják és emberfeletti fáradalmakat, emberfeletti szenvedéseket eltűrnek, elviselnek. Mert ezek az áldozatok a hősiesség, ez a nemzeti önzetlenség s a feladatok dicsőséges megvalósítása nemzeti jogczim a létre.

Egyes nagy államférfiakat, egyes nagy hivatású embereket hitvány nemzet is produkálhat a sors valamely különös adománya folytán, de hogy százezrek, akik a nép általános képviselői, akik nincsenek kiválasztva, akik az általános védkötelezettség alapján odamennek az ekeszarvától a harcztérre, a műhelyekből, az ipari munka minden elágazásából és a társadalom minden rétegéből százezrek és százezrek mint hősök álljanak a megpróbáltatások mezejére, ebben a nemzet nagyságának, a nemzet dicsőségének, a nemzet rátermettségének tagadhatatlan bizonyossága látható.

Mi reánk, itthonlevőkre nézve kevésbé nehéz, egyszersmind kevésbé dicsőségteljes, de majdnem ép oly fontos hivatás vár, mint azokra, kik a harcmezőkön küzdenek és véreznak. Nemcsak a katonaság, hanem a nemzetek küzdi e harcot végig. A katonák küzdelmeinek folytatása és diadalmas befejezése az itthonlevők munkájától és kitartásától függ. És hogyha a honmaradt társadalmat végignézzük és azt a kérdést vetjük fel, hogy állunk-e a helyzet magaslatán, és ha először is azt nézzük, amit a társadalom a harcban állók közvetlen támogatására végez, amit a jótékony és amit az ápolás, gyámolítás terén tesz, ismét igennel válaszolhatunk erre a kérdésre. És első sorban Magyarország nőit illeti meg a dicsőség és magasztalás, hogy a háboru folyamán, a mely már kilenc hónapja tart, nem lankadó buzgalommal, nemes hazafiassággal, nagy és nemes szívvel teljesítették hivatásukat. Kötelesség ez, sőt több mint kötelesség. Ez is a kollektív erejét dicséri a nemzetnek. Bár egyesek kiváltak vezérszerepükkel, de tömegesen Magyarország aszszonyai és leányai teljesítik nemes munkájukat, bekötik a háboru okozta sebet, buzdítják a lankadt hősöket.

De ezzel még nem merítettem ki azokat a feladatokat, melyek megoldása mi reánk vár, akik itthonmaradtunk. Gondoskodnunk kell minden erőfeszítések és áldozatok árán is a nemzeti termelésnek, különösen a mezőgazdasági termelés folytatóságáról, s ha lehetséges, fokoza-

sáról. Ez igen nehéz feladat, de erős akaratra nem lehetetlen. Bele kell vinnünk ezt az eszmét a nép széles rétegeibe, a mely széles néprétegek a csatamezőn oly nagyszerűt tudtak felmutatni. — Bele kell vinnünk azt az eszmét, hogy az életfentartás, az élelmezés alapos ellátása ugyan akkora fontossággal bír, mint az ütközetek, vagy az ütközetek egész sora. Ha végig nézzük, mik történnek az országban, ha itt-ott vannak is fogyatkozások, elmondhatjuk, hogy a mi népünk teljesíti kötelességét. Gondoskodik jövőjéről, nem teszi ölbe a kezeit, nem engedi át magát a kétségbeesésnek, segít magán ahogy tud. És ha a hatósági intézkedések terén is mutatkoznak itt-ott mulasztások és hibák, meg van az akarat ezek jóvátételére.

Élni kell bennünk a reménynek és teljesnek kell lenni bizalmunknak, hogy nem fogunk összeroskadni gazdaságilag sem. Hisz gazdaságilag erősebbeknek mutatkoztunk, mint gondoltuk volna. Elég, ha a nemzeti hadi kölcsön óriási eredményére utalunk. Döcögve bár, de valahogy megálljuk helyünket gazdaságilag most is, a háboru kilencedik hónapjában. Ez kell, hogy önbizalmat öntsön belénk és hogy nemzetünket gáncsolni, nemzetünkre kárhozható ítéletet mondani nincs sem okunk, sem jogunk.

Ezenfelül még nehezebb kötelességünk van mindnyájunknak. S ez az, hogy a nemzet összességében fentartsuk a lelkesedést. A lelkesedést, a melyből a háboru megindítása után is, midőn a háboru hosszúnak és sok tekintetben nehezebbnek és kockázatosabbnak mutatkozott, mint a hogy sokan hitték, nem engedünk. Az elszántságot és az elhatározó akaratot, hogy Isten segítségével minden áldozattal szemben kitartunk mindaddig, míg a győzelmet ki nem vivjük, a melynek kivívásától nemzetünk egész jövője függ.

Sokat követelünk a nemzettől. Egy gondolat hatja át lelkünket, amit érzünk s a miről nyilatkozunk, ha csak bizalmas körben is, itthon. Ez az egy gondolat siettetni hatását ott künn a lövészárókban. Mert új és új csapatok mennek az ellenség elé. Az új és új csapatok azt a szellemet viszik oda, amit itthon tapasztalnak. Ha csüggeteg, gáncsoskodó, zsémbes, bátortalan társadalomból indul el, nem lehetnek akkor oly hős katonáink, mint akik voltak eddig. Rettentő felelősség van mindnyájunkon. Bűn volna a harcot odaküldeni, a nélkül, hogy jó fegyverrel, elegendő tölténnyel, téli időben meleg ruhával és élelemmel nem látnánk el. Bűn volna azt az embert oda küldeni fel nem szerelve és legalább annyi élelem nélkül, amire egy ideig szüksége van.

Ez a mi kötelességünk. Fegyver és municzió kívül lelki fegyvert, lelki municziót adjunk neki, hogy kitartása, önbizalma, hite, bátorsága, elszántsága legyen. Ha nem adjuk meg ezt, kötelességet mulasztunk.

A háboru nagy követeléseket támaszt. Nagy követelés az, hogy az anya, ha már két fiát odaküldte a harcztérre, a harmadikat is utánuk küldje azzal: Édes fiam, Isten segítsen és tedd meg ott is kötelességedet! — Nagy követelés

az, hogy mikor a népfölkelők utolsó korosztályát is behívják, s a hitves azzal bucsuzik férjétől; Uram tedd meg a kötelességedet a harc terén is, mert ha gyermekeidet így elhagyod, jobban gondoskodik róluk, mintha itthon maradnál; ha árvákká teszed őket, áldják emlékedet! Egész életükben szárandó árvák akkor lennének, ha apjuk a haza ellenségeivel szemben nem ismerné kötelességét, a kibúvás, a haza iránti hűtlenség kínzó örökségét hagyná rájuk.

Nagy követelések ezek, a miket fiaitól, leányaitól követel a haza sorsa. De teljesíteniük kell nagy lélekkel! Fentebb említém már, hogy hazánk legnagyobb történelmi krízisét éljük keresztül. Píllantsunk csak vissza azokra a nagy megpróbáltatásokra, válságos helyzetekre, a melyeken hazánk keresztül ment. Ragadjuk ki a legnagyobbakat: a tatárjárást, a török veszélyt, a mohácsi vést, a szabadságharcokat, a Rákóczy-féle és a 48 as szabadságharcokat. A tatárjárás romboló pusztítása, iszonyu árvize elárasztotta hazánkat, de előbb-utóbb le kellett annak is folyni, és a romokból, hogy új élet keljen ki, alig szenvedett kétséget. A török veszély, a mohácsi vész szétdarabolta hazánkat. De hát annak egyik, az anyahazától elvált darabja: Erdély, erkölcsileg nem szakadt el a magyar nemzettől. Elvált és önállóvá lett, hogy annál jobban szolgálja az egész magyar nemzet ügyét önállóságával. Idegen hatalom szállotta meg ideig-óráig, de át nem alakithatta, erkölcsileg, belsőleg el nem szakithatta az országtól. Ez csupán mechanikus szétdarabolás volt, a mely mellett a nemzet erkölcsi egysége megmaradt. És hogy ha szabadságharcunkban összeütközésbe kerültünk egy olyan hatalommal, a melyet mi teljesen legyőzni nem birtunk, a mely azonban teljesen minket sem birt legyőzni sohasem, s így ebben benne volt annak az előbb-utóbb bekövetkezendő megegyezésnek a csirája, a mely a nemzet jogait, a nemzet fennállását érvényre juttatta.

De ez a mostani krízis a nemzet végleges és helyrehozhatatlan szétdarabolását, Magyarországnak, a történelmi Magyarországnak végleges és helyrehozhatatlan megsemmisítését eredményezné kishitőségünk esetén.

Ellenségeink célja Magyarország területe nagy részének elszakítása és olyan alakulatokba való bekebelezése, a melyek organikus erővel olvasztanak magukba azt. Tehát nemcsak mechanikus, hanem organikus erővel olvadnának bele az ország egyes részei a szomszédos államokba.

Ha az ellenség célja sikerülne, akkor Erdélyt s a Délvidéket elvesztenénk, azok beolvadnának új alakulatokba. Magyarország északi fele, a melyik a hódító orosz programhoz tartozik, oly alakulásokat látna, a melyek után az országhoz való tartozandóságát visszaszerelni s a történelmi Magyarországot helyreállítani teljesen lehetetlen volna. A legnagyobb roham indult ellenünk, ami nemzetek történetébe valaha előfordult. Igaz ugyan, hogy magának a katasztrófának beállása nem szüntetne meg minden reményt, de ha egy végleges vereséget kellene elszenvednünk, az egyszer

és mindenkorra véget vetne annak, a hová a mi szívünk húz, a hová érzelmeink, jövőbe vetett pillantásaink irányulnak, a mit mi Magyarországnak, hazának nevezünk. S ha maradna is belőle valami, ez a kis országocska óriási olló két ága közé fogva, egy ellenállhatatlanná vált világhatalom nyomoruságos vazallusa lenne, és hogyha most az orosz elleni küzdelemben sajnálnánk elküldeni a mi fiainkat, akkor a mi unokáink az ország határán kívül valahol a Kaukázus hegyei közt vivnák meg véres harczaikat — az oroszokért. . .

Ennek a végzetes veszélynek elhárítása függ a mi kitartásunktól, függ a mi elszántságunktól, a mi akaratunktól. És épen mivel minden megvan a nemzetben, él bennünk a háboru dicsőséges befejezésének a reménye!

A győzelemnek nemcsak negativ, hanem pozitív gyümölcseit is kívánjuk és reméljük. Értem, hogy nem szabad megelégednünk azzal, hogy elkerültük a nemzet pusztulását. Hanem azt a nagy nemzeti erőfeszítést, amelyet véghezvitünk, kell, hogy kövesse nemzetünk legteljesebb érvényesülése a nemzeti élet teljességének kivívása. És ennek az alapja megvan.

Ha a harctérre tekintünk, ugylátszik, hogy a monarchia harczosainak gerincét a magyar katona teszi. Távol áll tőlem az a gondolat, hogy kisebbitsem azoknak a katonáknak az érdemeit és hősiességét, akik a monarchia másik államában és a magyar katonával való bajtársi viszonyban, testvériesen együtt küzdik a háborut. Távol áll tőlem, hogy kisebbitsem az osztrák alpesi tartományok hős fiainak katonai dicsőségét, a horvátoknak, a bosnyák csapatoknak s mindazoknak halált megvető bátorságát, akik a szövetséges nemzet hős fiaival s a mi katonáinkkal együtt harcolnak. De ha nézni akarjuk azt az országot, amely ő Felsője birodalmához tartozik s meg akarjuk nézni azt az országot, melynek minden fia külömbiség nélkül megállja a helyét, akkor Magyarországra tekintünk. A német irodalomnak már vannak költeményei, melyek a magyar huszár, a magyar baka dicsőségéről szólnak, de ez még nem minden. A háboru politikai bázisát tekintve, azt látjuk, hogy az önálló magyar állam szilárd szerkezete állja meg a mostani megrázkódtatásban a legbiztosabban a helyét.

És elmondhatjuk azt is, nem magyarajku polgártársaink is majdnem kivétel nélkül a magyar állam és ez által a monarchia harczterén rendíthetetlenül állják meg helyüket. Azoknak a jelenségeknek, amelyek a monarchia másik államában, sajnos, tömegesen fordulnak elő, azoknak Magyarországon csupán sporadice láthatjuk nyomait és ha valahol, úgy leginkább azokon a határainkkal szomszédos területeken, amelyek nem közvetlenül a magyar állam szervezetébe vannak beleolvadva. Itt egy óriási tanulság rejlik: hogy a mai korban az oly hatalmas, bomlasztó nemzeti áramlatokkal szemben ellenállónak mutatkozik az évezredes, egységes magyar állam szervezete. Itt az a nagy tanulság mutatkozik, hogy ha a monarchia ebben a háboruban megállja a helyét, ezt köszön-

heti a magyar, önállóan egységes nemzetnek.

Mi következik ebből? Ebből a logika örök törvényei szerint az következik, hogy ezt a szerves erőt, amely a legpusztítóbb vihar idején is megállotta helyét, önönmagának hasznára és a szövetséges államéra is, hogy ezt az erőt fejleszteni, ezt a hadsereget teljes erejéhez kell hozzájuttatni.

A logikai premisszák ehhez megvannak. Hogy vajjon ezekből a logikai premisszákából a konzekvencia be fog-e következni, azt már nem tudhatjuk. Bizunk benne, hogy igen, de nem tudjuk. Egyet azonban tudunk, hogy amennyiben ezeket a premisszákat nem állítjuk fel, akkor a logikai konzekvenciákat kell semmisnek tekintenünk és azt, hogy minél erőteljesebben, minél világosabban körülírva állítjuk fel ezeket a premisszákat, annál inkább lehetetlen a konzekvenciát le nem vonni. Nemcsak a nemzet és a monarchia elpusztulásának elkerülése végett, hanem a nemzet jogos kívánságának, a nemzet minden életrevaló vágyódásának elismerése végett azonban kívánatos, hogy minden rázkódtatás nélkül, a szükségszerű elvi fejlődés útján jusson a nemzet az őt megillető elismeréshez. Ennek a törekvésnek kell erőteljesen kifejezést adnunk: ezt a gondolatot kell a fiaink lelkébe is bevinnünk.

Ez a világháboru is megmutatta, hogy Magyarország méltó arra, hogy a nemzeti életet, minden jogos aspirációját elérje.

Nagy dolgok ezek, amelyek alkalmasak arra, hogy minket minden kicsinyesség, minden mellétekintet fölé emeljenek. Én legalább nem tudok ezekben az időkben egyébire gondolni, nem tudom érzelmeim világát egyébvel foglalkoztatni, mint azzal, hogy a magyar vér lelkességgel megadott pazar áldozata kamatozzék a magyar nemzetnek és a mi hőseink, a mi fiaink érdemein át vigyék Magyarországot a nemzeti állam kiépítéséhez.

De vessünk még egy pillantást ennek a világháborunak az összes emberiséget érdeklő eredményeire és állítsuk be hazánkat abba a nagy mappába, a mit most készít a történelem.

Azt látjuk, hogy miránk, magyarokra, hárult a feladat, hogy az orosz hatalom terjeszkedésének gátat vessünk. Ha a part itt megzakad, reánk zudul a keleti ortodoxia, a lomha kulturátlanság áradata. Az ántánt hatalmak győzelme jelentené a meddő keleti felfogásnak kiterjesztését, körülbelül még 30—40 millió lélekre, jelentené, hogy az Oroszországgal jelenleg szövetséges nyugati hatalmak, amelyek minden eddigi hagyományukkal ellentétben léptek erre a természetellenes viszonyra, továbbra is a terjeszkedő szlávok érdekeit és célját szolgálnák; sőt jelentené azt, hogy ugyanazok a hatalmak, amelyek most egyoldalú szenvedélytől vezettetve, Oroszországnak a Földközi tenger keleti medencéje feletti uralmát segítik elő, ugyanezek a hatalmak a további összeütközések és háborúk sorozatát hoznák az emberiségre. Mert ha az ántánt hatalmak a maguk célját elérnék, ha kielégített nyerne az a közös gyűlölet és irigyke-

dés, a mi őket ma egyesíti, pozitív eredménye mégsem lenne az együtt viselt háborunak. A helyéből és szerepéből kiforgatott Nyugat elsősorban kénytelen volna épen azon eredmény megdöntésére felsorakozni, aminek a létrejöttét maga siettette elő. Az irányukból kiszorított nyugati hatalmak a visszahelyezkedés törvénye szerint kénytelenek volnának — főleg Anglia az orosz ellen — mindannak visszaszerzésére, amit a keleti hatalomnak átengedtek. Végeredményében pedig mi sem nyugodnánk bele a verdiktbe, amit a háboru mondott ki ellenünk; egyszóval elkövetkeznék beláthatatlan sorozata a zavaroknak, a háboruskodásnak; a fejlődés lehetetlenné válnék, az ember, az emberiség összes ideáljai, haladási törekvései visszavolnának vetve évszázadokra.

Ellenkező esetben a Nyugat civilizációja visszanyerné a maga természetes hatalmát s azok a szláv népek, amelyek nyugathoz közelebb vannak, felszabadulnának az orosz nyomás alól, felocsudnának abból a hypnozból, amelyben az orosz hatalom őket tartja és amely hozzáférhetlenné tette őket a nyugat civilizációjának, haladásának áldásaira nézve. Vissza állana a természetes harmónia és érdekközösség a nyugati hatalmak közt és ez a békesség és nyugalom, a haladás órája, hosszú epochája lenne az emberiség számára. Így fest az egyik és így fest a másik eredmény az emberiség érdeke szempontjából.

Az egész emberiség nagy érdekei számára kivivandó ily eredmény elérésében mi, magyarok, a magunk önértével, a magunk nemzeti önállóságával, a magunk organikus egységével, a magunk kitartásával tényező vagyunk. Sikertől kibontakoznunk végleg a homályból. Ha a világ most kezd észrevenni bennünket, akkor még inkább észrevesz minket s ezután a mi kis népünk tényező lesz ama jobb időben, a mely Isten segítségével az egész emberiségre el fog következni.

Dicső eredmények ezek, amelyek előttünk állanak, de a végleges megoldás előteremtése áldozatokat kíván. A krízis kitörése nem volt elkerülhető. Lehetett volna azt esetleg elhalasztani, de akkor az a nagy kérdés kapcsolódik ehhez, vajjon azt, amit a halasztással esetleg jobb diplomáciai, katonai készülődések alapján mi nyertünk volna, nem veszítettünk volna-e többet az által, hogy ellenségeink még teljesebb katonai készenléte végzetes lett volna reánk nézve; s a serajevói merénylet által beállt nagy krízis nem idézett volna-e elő akkora belső bomlást, hogy később még rosszabb helyzet állt volna elő? . . .

De hát a krízist elkerülni nem lehetett. Ezt mindenki látta, legalább utólag látja, aki konstataulta azt a rendszeres aknamunkát, ami déli és északi határainkon folyt. A tervszerű lázítást és a bomlasztó erők fokozatos fejlődését latolgatva, nem bánthat bennünket az a gondolat, hogy a krízist elkerülhettük volna. Nem lehetett volna elkerülni! Ott volt egy nagyhatalom, hogy bennünket szétaraboljon, hogy az összes szlávokat ránk szabadítva, a mi testünkől vágja ki számukra a kívánt területet.

Két alternatíva előtt állunk. A nemzeti megsemmisülés vagy a nemzeti megdicsőülés vár a magyarra. És a kinek nem tölti be egész lelkét és szívét ez a gondolat, aki ezekben az időkben nem érti azt, hogyha valamikor, úgy most kell egész lelki, egész anyagi erőnk megfeszítésével minden választófalat, ami köztünk van, lebontani, jobban összetartani, egy célért munkálkodni: aki ezt nem teszi, annak a hazafiságára legalább is az árulás vádjának egy köve gurul.

De ilyen ember — hála Istennek — hazánkban nincs. Magyarországon nincs áruló. Magyarországon nincsenek összeesküvők. Magyarországon minden emberben meg lehet bízni és ebben a fel-emelő tudatban bízhatunk az Istenben és bízhatunk a végleges győzelemben.

Színház.

A lefolyt héten napról-napra folytatta *Mezey* színtársulata az előadások sorozatát. A pártolás mértékén azonban nagyon meglátszik a háborus idő. Egyrészt az uniformisok jelentékeny száma is erre mutat, a mi a társulatra kedvező jelenség, másrészt a civíl közönség meggyérült sorai is a nehéz viszonyokra utalnak. Aránylag még legjobban pártolják az énekes darabokat, az operetteket, pedig nem ez a legerősebb oldala a társulatnak, bár egyes újdonságokat kifogástalan előadásban láthattunk, ha a diszlektől eltekintünk. Komoly darabokat és vígjátékokat igen jó alakításban mutatnak be, de ezeket a mi közönségünk nem méltányolja eléggé.

Szombaton, április 10-én a Vigszínház „Nagy kabaréját” adták elő. A műsor 3 részből áll: „A karácsonyi vers” című vígjátékban *Réthely* öntudatos alakításában láttuk a költő szerepét, a feleségét *Verő Janka* játszta rutinosan. „A nagy cél” című dráma volt a 2-ik rész. Ebben *Csáky* és *Pusztayné* megfelelően adták az apa és anya szerepét, kedves volt *Somos Piri* a leány szerepében, a fiút *Réthely* annyi jellemtanulmánnyal és a nüanszokban is teljes biztonsággal játszta, hogy a legnagyobb elismerést érdemelte. „Isteni éj” című operette volt a befejezés: a görög istenek és istennők pikáns megjelenése a Royal Kabarettban. *Bródy Irén* Junója elegáns, méltóságteljes alakítás volt, *Kürthy Böske* Cupidója csupa pajkos eleven-ségnek látszott. Nagyon jó volt *Réthely* Jupiterje és *Berényi* Diogenes alakítása.

Vasárnap délután félhelyárral „Vörös ördögök” került ismételt műsorra, este „János vitéz” vonzott meglehetősen teli házat. Kukoricza Jancsit *Kürthy Böske* sok ügyességgel, fürgeséggel, de nem teljes hanganyaggal alakította; a nézőtérrel szép nagy csokrot nyújtottak föl neki. Iluska szerepében igen kedves, naiv megjelenés volt *Somos Piri*; a gonosz mostohát *Pusztayné* pompásan, dicséretreméltóan alakította. Bagó trombitás szerepében *Réthely* jól játszott és énekelt. A francia királykisasszonyt *Bródy Irén* megfelelő eleganciával játszta, a király és környezete azonban sok tulzással kereste a karzati közönség tetszését.

Hétfőn „Mandarin” című színmű került elő a kínai életből. A pártolás kevés volt a jó előadáshoz. A cím szerepében *Réthely* mindig biztos, rutinos, részletekig jól jellemző alakítása kötötte le a figyelmet. Gregoryné nehéz szerepét *Verő Janka* szintén sok tanulmánnyal és természetességgel játszta. *Horváth* Gregoryja is megfelelő alakítás volt; *Somos Piri* Nang-Ping szerepét bájos természetességgel adta elő; *Pusztay* nehézkés, lassabb temperamentumától eltekintve, az ensemble szintén jó háttérrel adott a képhez.

Kedden „Mozikirály” új operettet láttuk közepe pártolás mellett. Az előadás megfelelő diszletekkel a magasabb igényeket is kielégíthette volna. *Kürthy Böske* sok eleven-séggel, vervevel játszta változatos szerepét s gyönyörűen tánczolt, *Réthely* direktora pompás és rutinos alakítás volt mindvégig, *Pusztayné* sok

ügyességgel és tanulmánnyal játszta *Bimbó Krisztinát*, *Bródy Irén* olasz énekesnője igen rutinos, megfelelő alakítás volt. *Berényi* Nácziját kitűnő komikus érrel játszotta, *Somos Piri*, *Horváth* jól alakítottak s az ensemble és a zene megfelelő kiegészítéssel szolgált.

Szerdán április 14-én „Jönnek a németek” című vígjátékot adták az 1870-iki német-francia háboru idejéből. A mulatságos vígjátékban *Verő Janka* és *Császár Rózi* játszták a kisasszony szerepeket élénken, megfelelő ügyességgel. *Horváth* József és *Pusztayné* a márkit és márkinét alakították a náluk megszokott rutinnal. *Réthely* igen jól játszta a tartalékos hadnagy szerepét és *Pusztay* lassabb temperamentumához is jobban illett a kapitány komoly szerepe. *Berényi* igen mulatságos volt De Chavenay szerepében s az ensemble megfelelt a várakozásnak.

Csütörtökön „A kornevillei harangok” került színre. A múlt évben felújított kitűnő operett arról a tulajdonságáról nevezetes, hogy a zenére és egyéb művészi momentumokra fekteti a főszereplőt, nem a frivolitások és egyéb meztelenségek hatására vadász. Kár, hogy nem sokan hallgatták a jól sikerült előadást. Germaint *Bródy Irén* alakította s játéka, éneke igen tetszett. Szerpolette szerepében igen eleven és ügyes volt *Kürthy Böske*. A bírót kitűnően alakította *Berényi*, a Gáspárt *Horváth*. A márki szerepében jó volt *Csáky*, a mindenesében *Réthely*. A zenét igen élvezhetőleg szolgáltatta a társulat karmestere.

Pénteken *Pusztayné* Török Kornélia és *Pusztay Béla* jutalomjátékául „Katonadolog” ismert jó operettet adták. Nakinakot *Bródy Irén* alakította kedves eleganciával, *Kürthy Böske* nádárszerepében sok vervevel, élénkséggel játszott. *Pusztayné* az igazgatónő szerepét igen rutinosan adta, *Pusztay*, az egyik kínai kutyamosót játszta. *Horváth*, *Berényi*, *Réthely*, *Csáky*, *Somos Piri* hozzájárultak jó játékkal a sikerhez.

Szombaton „Mozitündért” adták.

Vasárnap délután fél helyárral „Vörös ördögök”, este rendes helyárral „Czigánybáró” került színre.

Hirek és vegyesek.

Tanfelügyelői kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter előterjesztésére a király *Lőrinczy György* kir. tanácsos, vármegyénk kir. tanfelügyelőjét a VI. fizetési osztályba sorozott tanfelügyelővé nevezte ki. A kinevezés minden tekintetben érdemes és kiváló férfit ért, ki nemcsak a vármegye népoktatásügyének vezetése és fejlesztése érdekében működik buzgón és sikeresen, — de mint a Petőfiváros egyik oszlopos tagja — a szépirodalom terén is nagyszabású és elismerésreméltó munkásságot fejt ki, s gyönyörű magyarsággal, színes tollal irt műveit országsszerte élvezettel olvassák.

Kijelölés. A rimaszombati kir. törvényszék elnökhelyetteséül *Cseh István* kir. ítélőtáblai cím és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bíró jelöltetett ki.

Igazságügyi kinevezések. A vasárnapi hivatalos lap régóta várt és valóban érdemes, az itteni bíróság oszlopos tagját ért előléptetések hírére hozta, melyek széles körökben várossszerte ösztöne örmöt keltett. A király ugyanis dr. *Musotter* Miklós itteni kir. törvényszéki bírót, ki a vizsgálóbírói tisztet kiváló képzettséggel és rátermettséggel már évek óta látta el, a VI. fizetési osztályba sorozva tanácselnökké nevezte ki az itteni törvényszékhez, s a kir. ügyészség jeles és nagyképzetséggel hivatalmazójának: dr. *Mészáros* István kir. ügyésznek a VI. fizetési osztályba sorozott főügyészi helyettesi címet és jellegtel adományozta. Mindkét férfiutársas életünknek is rokonszenves és kedvelt tagja, s utóbbi közel két évtizedes itteni működésével is méltán rászolgált az előléptetésre. Kinevezte továbbá a király mostani székhelyükön *Penyigei Mancur* Lajos miskolci és dr. *Fülöp* Dezső kassai kir. ügyészt a VII. fizetési osztályba sorozott ügyészekké, s *Törköly* László szentlőrinczi járásbírói albirót, városunk szülöttét, a rimaszombati kir. törvényszékhez bírónak. A kinevezésekhez mi is őszintén gratulálunk!

Kitüntetett százados. Ilenczfalvi *Sárkány* Károly m. kir. 15. honvédgyalogezredbeli százados, a csetneki *Sárkány* Károly gyáros fia, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a hadiékítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztrel lett kitüntetve. A vitéz százados Jarovnál megsebesült s a trencséni katonai kórházban van ápolás alatt.

Lelkészcseréltetés. Az alsózempléni ref. egyházmegyéhez tartozó tarcsali ref. egyház *Eles* István zeherjei fiatal képzett lelkészt, ki különben tarcsali származású, egyhangú meghívás útján lelkészévé választotta. Az ekként megüresedett zeherjei lelkészi állásra *Szepessy* Pál itteni kiváló képzettségű fiatal segédlelkészt választották.

Derék százados. *Marek* József forgácsfalai 16 ik gy. ezredbeli katona az északi harctéren február 11-én elesett. Derék századosa a hős honvéd zsebében apjának címzett arcsképes levelező-lapot talált és azt elküldte a megszorodott szülőknél — a lap hátára írva a következőket: „Elesett 1915. február 11-én délelőtt 10 órakor Lusnától északra 3000^x-re a szakadéknál s ott el is temettetett. — Schnida Jenő százados.” — Forgácsfalán gyászistentiszteletet tartottak a hősi halált halt vitéz honvéd emlékére.

Ügyvédi kamarai hír. A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Brambring* Imre rozsnói ügyvédet elhalálozása folytán a kamara ügyvédi lajstromából törölte s irodája részére gondnokká dr. *Stromp* István rozsnói ügyvédet rendelte ki.

Házasság. *Uthy* Antal helybeli róm. kath. egyház kántora f. hó 10-én vette nőül városunkban *Borra* Jolánt.

Hősök jutalma. A hadsereg főparancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül *Pitta* Vilmos, dr. *Göcz* Lajos, *Boros* Mór és dr. *Bakay* Kálmán 16. honvéd gyalogezredbeli tartalékos zászlósoknak az első osztályú ezüst vitézségi érmet, *Majoros* József 16. honvéd gyalogezredbeli hadapródnak, *Petrusz* János, *Wagner* Ferenc és *Hugyecz* Vilmos ugyanezen ezredbeli tartalékos zászlósoknak pedig a második oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta. — A 16. honvéd gyalogezredben még a hadsereg főparancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül az első oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta a következőknek: *Kristóf* Lajos törzsőrmesternek, *Oláh* János őrmesternek, *Csókoly* Miklós és *Glósz* Barna szakaszvezetőknek, *Varga* János tizedesnek, *Göcz* Ferenc őrmesternek, *Bencsik* József és *Foglár* Márton honvédeknek, *Czobor* Pál szakaszvezetőnek, *Torma* Károly egy éves önk. tizedesnek, *Tóth* Ferenc törzsőrmesternek, *Szabó* Lajos őrmesternek, *Gordos* Lajos szakaszvezetőnek, *Szelei* János és *Vasas* György tizedeseknek, *Vincze* István őrmesternek, *Szabó* János őrmesternek és *Jagerszky* András honvédnek. — A dobsinai származású *Schwarcz* Herman káplár — *Schwarcz* Adolf dobsinai polgár fia, az ellenség előtt tanusított hősi magatartásáért a vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Sebesült katonák. A háboru elején megsebesült és vitézségeért kitüntetett *Vozáry* Sámuel újabban ismét megsebesült az északi harctéren s súlyos sérülésével Besztercebányára szállították, hol dr. *Sigmund* József vezetése alatt levő kórházban gondos kezelés alatt áll. — *Jókövi* Emil forgácsfalai tanító derék fia: *Jókövi* Jenő oszgyáni aljegyző, a cs. és kir. 25. gyalogezredbeli egyéves önkéntes márczius 24-én az északi harctéren megsebesült s Troppauban a barakkórházban ápolják.

Elesett és megsebesült magyar tisztek. Az április 9-ikén megjelent 157-ik veszteségi lajstromban a 16 ik honvédgyalogezred és a cs. és kir. 25-ik gyalogezred megsebesült és elesett tisztek névjegyzékét találjuk. Megsebesültek a 16. honvédgyalogezredből: *Alitisz* Miklós tart. hadnagy, *Arnold* Aladár főhadnagy, *Dingha* Sándor őrnagy, *Gellén* Aladár tart. hadnagy, *Gérecz* István zászlós, *Ghiczy* Ferenc százados, *Hazay* Gyula főhadnagy, *Kajaba* Géza hadnagy, *Mezei* István hadnagy, *Németh* József százados, *Obatko* István tart. főhadnagy, *Rozsnyay* Kálmán főhadnagy, *Soltész* József hadnagy, *Szappanos* József főhadnagy, *Tóth* Kálmán főhadnagy, *Zong* Miklós tart. had-

nagyok. Meghaltak: *Chatel* Jenő főhadnagy, *Hell* Ferencz főhadnagy, *Hill* Ferencz ezredes. Hadifogságba jutottak: *Ilovszky* Gábor tart. hadnagy és *Szewald* Mihály főhadnagy. A 25-ik gyalogezredből *Lányi* Tivadar főhadnagy, *Forheim* Pál és *Tóth* János zászlósok megsebesültek, *Kálnay* Béla és *Nemák* Béla zászlósok el-
estek.

Eskütétel. A szatmári cs. és kir. 5. gyalogezred zászlóaljja f. hó 16 ikán nagy közönség érdeklődése mellett tette le a tisztikar előtt a hivatalos esküt. Szép festői képe volt az Erzsébet-térnek délután 6 órakor, mikor a város társadalmának előkelői közül számosan jelentek meg, s a közönség szokatlan nagy számmal gyülekezett. A zászlóalj *Buchmann* őrnagy vezetésével vonult fel, s miodegyik századnak szép nemzeti színű zászlója volt. Csakhamar megjelent a parancsnok: lovag *Wiktor* Tádé császári és királyi kamarás ezredes, a *Mayer* Ferencz főhadnagy adjutáns kíséretében s meghallgatva *Buchmann* őrnagy zászlóaljparancsnok jelentését, ellépett az arcvonal előtt, majd *Mayer* főhadnagy előmondása után magyarul, *Negrey* Jenő kapitány előmondása után románul mondta el a legénység az esküt, mire az ezredes német nyelven, *Stempel* Vilmos kapitány pedig magyarul intézett lendületes, gyönyörű beszédet a legénységhez. Az igazi hatásos beszédet román nyelven *Versényi* főhadnagy tolmácsolta. Az ünnepélyes eskü és a beszédek hatása alatt a legénység lelkesedése határtalan volt, s ugyancsak hangosan és üdvívalgással éltették az ezredest, az őrnagyot és a tisztiket, de legmagasabb fokra hágtott a lelkesedés, mikor az ezredes háromszoros „Éljen”-t kiáltott a királyra, mire felzendültek a „Gotterhalte” s utána a „Himnusz” hangjai. Ennek végső akkordjai után az ezredes az 5-ik ezredet éltette, *Buchmann* őrnagy is lelkes magyar szavakat intézett a legénységhez. Az ünnepélyes jelenet végén ima volt, mely után a defilierung fejezte be az ünnepélyes szép aktust. Az ezredes előtt való diszponálás kitűnően sikerült. Az eskü alkalmából a koronás társaság megvendégelte a legénységet, s megemlítjük, hogy *Motika* Károlyné „Csak előre, győzelemre!” himzett felirattal gyönyörű selyem nemzeti színű zászlót ajándékozott, s *Hámos* Aladárné szül. báró *Vay* Mariska, *Rábely* Etta és *Zavadszky* Edéné szintén egy-egy szép nemzeti színű zászlóval kedveskedtek az esküt tett zászlóaljnak.

Vaskeresztes kitüntetés. Ő Felsőkegyesen megengedte, hogy ns *Fáy* Kálmán vármegyéinkbeli származású 6. huszárezredbeli százados a német császár által adományozott 2. oszt. vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse.

Itt említjük meg, hogy *Fáy* Elemér cs. és kir. 2. huszárezredbeli főhadnagy, ki a háboru kezdete óta az északi harctéren vitézül küzd s már hadseregparancsnoksági dicsérelt elismerést is kapott, újabban a német császár által a vaskereszttel lett kitüntetve.

Hitközségi gyűlés. A rimaszombati izr. hitközség ma vasárnap délelőtt 1/2 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését, mely tekintet nélkül a megjelenők számára, most már határozatképes lesz.

Visszarendelt diákok. A mult hónapban besorozott és bizonyítvánnyal elbocsátott tanulókat sürgős miniszteri rendelet folytán visszahívták a főgimnáziumba, a hol behívásuk idejéig részt kell venniük a tanítási órákon. Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy egyelőre nincsen szükség a legfiatalabb generációkra a katonai szolgálatban.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 14-én *Kubinyi* Géza főispán elnöklésével tartotta meg rendes havi ülését, melyen a referensek előterjesztették hivatalos jelentéseiket.

Halálozások. Nem régen emlékeztünk meg a *Timkó* László haláláról, ugyanakkor említtük, hogy édes atyja: *Timkó* Mihály nyug. ig. tanító, ki hosszú ideig működött városunkban, nem lehetett jelen fia temetésén, mert Budapesten a klinikán súlyos műtétet végeztek rajta. Most kapjuk a jelentést, hogy a tiszt, derék férfit, ki jó modora révén itt közszere-
tetnek örvendett, f. hó 9-én 65 éves korában hosszas betegség után Szabadkán elhunyt. — Temetése folyó hó 11-én Szabadkán nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytat gyermekei:

Timkó Gyula és *Dalmay* Lászlóné sz. *Timkó* Margit, továbbá menyje: *Szabó* Margi és veje: *Dalmay* László és unokái gyászolják.

Özv. *Schwarz* Jónásné szül. *Weisz* Lina f. hó 12-ikén 67 éves korában városunkban elhunyt. Temetése folyó hó 13-ikán délután nagy részvét mellett ment végbe.

Kuna Aurél jolsvai főszolgabíró és feleségét *Matolay* Ilonát kiterjedt családdal együtt mély gyász érte, amennyiben fiuk: *Kuna* László f. hó 14-én 32 éves korában Jolsván hosszas betegség után elhunyt. Temetése folyó hó 16-án nagy részvét mellett ment végbe. A bánatos szülőknél kívül testvérei: özv. *Zajacz* Károlyné *Kuna* Sára, *Zügn* Nándorné *Kuna* Anna, *Lux* Gyuláné *Kuna* Margit és *Kuna* Elemér gyászolják az elhunytat.

Hősi halál. A nagyrőcei kir. járásbíró-ság fiatal derék jegyzője: dr. *Pólya* Endre, ki a mozgósítás óta a harctéren küzdött s egyizben már sebesülten a debreczeni kórházban feküdt, most az északi harctéren hősi halált halt. Igaz részvétet keltett a halál híre Nagyrőce társadalmában, melynek az elesett hős kedvelt tagja volt.

A helpai áll. el. iskola tantestülete külön gyászjelentésen mély fájdalommal jelenti, hogy kedves kartársuk: *Frölich* Nándor áll. tanító, a 18. honvédegyezred zászlósa, 23 éves korában, tanítói működése 3-ik évében Zurawinnál (Galicia) folyó évi január 27-én hősi halált halt.

Elhunyt katonák. A vármegyei köz-kórházban a harctérről súlyos sérüléssel idekerült s február 11-én a közkórházba szállított *Trobert* Ferencz Veszprémmegye Nemesvámos községben illetékes 24 éves róm. kath., nőtlen közlegény folyó hó 11-én tüdővészben elhunyt. Folyó hó 13-ikán temették a közkórházból.

A Vöröskereszt egylet kiegészítő kórházában f. hó 11-ikén elhunyt *Hajnal* János Szatmármegye Kisszokond községbe illetékes cs. és kir. 5. gyalogezred 4-ik századába sorozott, 29 éves gör. kath. gyalogos hashártyagyulladásban. 13-án délután temették.

Ugyancsak f. hó 12-én elhunyt *Feldhammer* József a harctérről visszakerült cs. és kir. 27. gyalogezred 1/4 menetszázadának közlegénye. Stájerország Strassen községbe való volt, róm. kath. 21 éves, s tüdővészben hunyt el. Folyó hó 13-ikán délután temették.

A kiegészítő kórházban f. hó 12-én halt meg tüdőgyulladásban *Puskár* Sándor az 5. cs. és kir. gyalogezred 1. századának legénye. Szatmármegye Vitka községbe való volt, nős, református, 27 éves. F. hó 14-ikén délután temették.

Adomány. *Csorbay* Endréné Forgácsfalváról *Lukács* Gézáné őnagyságához a vöröskereszt kiegészítő kórházban ápolat sebesültek részére 4 drb. inget, 35 pár harisnyát és egy csomag tépést küldött.

Tisza István gróf és az árviz. Érdekes közleményt olvastunk e héten a fővárosi lapokban s miután most két esemény is fordult elő, mely figyelmünket megkapta, érdemesnek tartjuk, hogy ezekről megemlékezzünk. — Az egyik a *Tisza*-család magasztoku humanizmusának és nemes gondolkodásának fényes tanúsága volt, mikor az e napokban elhunyt 83 éves dajkájuk halála alkalmával gyászjelentést adtak ki, a másik pedig most történt, mikor gróf *Tisza* István kiválóan magas kvalitású államférfiu önzetlenségének és humánus gondolkodásának illusztrálásául közlik a lapok a következő történetet:

„A Biharmegye gyönyörű tájain valóságos Océán borítja a földeket. Az áradat ott kigyózik a kicsiny magyar falvak környékén, az országotak mentén. A Körös elhagyta medrét és vad rohanásban egész Bihar határáig elöntött mindent. A *geszti* földesurat épp úgy sújtja ez a csapás, mint a szegény zsadányi földműveseket, mindössze azzal a különbséggel, hogy a *geszti* földesurnak, *Tisza* István grófnak kerek 1300 katasztrális hold földje tűnt el a víz alatt. — Gyantától Sarkadkereszturig hullámszik a víz a *Tisza*-család birtokán és csak egy közsilip védi arról az oldalról a békésmegyei gazdákat. Ha Kereszturon megnyitnák ez a zsilipet, egyetlen buzaszem sem teremne az idén Békésben. A *geszti* kasznár: *Töpler*, *Tisza* gróf hűségese szolgája, jelenti az urának:

— A sarkadkereszturi vasútállomásnál a vízár áttörte a gátat. Több mint ezer hold került víz alá.

Tisza István gróf tudomásul vette a jelentést és ő, a híres gazda, más időkben bizonyára azonnal elutazott volna *Gesztre*. Ezuttal azonban hiába várt *Töpler* a válaszra. A kasznár újabb táviratot küld:

— *Ezerháromszáz katasztrális holdon* embermagasságu a víz. Engedje meg, hogy a zsilipet megnyissuk! — A válasz, mit a kasznár kapott, így hangzik:

— A zsilipek zárva maradnak!

Rövid, de érthető parancs. Ám ha teljesül, e nagy darab földön egyetlen gabonaszem sem fog teremni. — A kasznár újra táviratoz:

— Akkor nem fogunk aratni.

Tisza válasza:

— Nem baj. Nem fogunk aratni. A víz majd lefolyik.

Töpler ur most már kétségbeesetten rohant föl *Budára*: a veszedelem óriás, meg kell menteni a birtokot. A kegyelmes ur bánatosan nézett maga elé, majd így szólt:

— Nem baj. *Töpler* ur. Jobb, ha mi szenvedünk. Mert ha leengedjük a vizet, akkor ezer békési kisgazda válik koldussá. Maradjunk meg ennél!”

Ipartestületi közgyűlés. A rimaszombati általános ipartestület f. hó 11-én tartotta évi rendes közgyűlését *Tomay* Alajos elnök elnöklésével. Az elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket s a közgyűlés megnyitása után *Rónay* Gyula jegyző felolvasta a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvét, mely hitelesített, majd előterjesztette az előjáróság szépen megszövegezett s gondosan összeállított jelentését: „A mult évben reánk zúdított s az emberiség történetében csaknem páratlanul álló világháboru, — ugymond — mely méreteiben és borzalmasságában minden képzeletet meghalad s mely a modern hadviselés minden öldöklő fegyverével szárazon, vizen, víz alatt és levegőben vivatik s mely próbára tevé az emberi erőnek és idegnek minden szálát s egész állami létünket, — nemcsak egyesekre, de milliókra nézve élet-halál küzdelemmé fejlődött s a lét és nemlét kérdésévé alakult át. Természetesen súlyos teherként nehezedik közgazdaságunk minden rétegére, de legközelebből érinti a világ gazdaságát, iparát és kereskedelmét. — Ma még sejtieni sem lehet, mikor lesz vége ez irtózatoss viaskodásnak, de máris látjuk, hogy a világháboru molochja 100 évek gazdasági eredményét nyeli el, naponta milliárdokra menő értékek semmisülnek meg, a vér és köny patakokban ömlik s a fájdalom sóhajából nehéz felhők alakulnak. Hogy hazánk a háboru teherpróbáját s a vele járó megrázkódtatásokat eddig kiállotta, továbbá a magyar fajnak az a szívóssága, vitézsége, kitartó lelkesedése és hazája iránti szeretete, amellyel az egész világ csodálatát és elismerését méltán kivívta, reményt nyújthat arra, hogy a közel háromnegyed év óta tartó háboru rombolását átszenvedve, törhetetlenül bizva fegyvereink győzelmében, gazdasági megizmosodásunk és anyagi erőnk visszatér, ha nemzeti termelésünk fokozásával, a nyers termények és ipari üzemek szaporításával a külföldtől függetleníteni tudjuk magunkat.” Ezen bevezetés után rátér a jelentés az eseményekre. A tagok közül 46-an voltak harczba, megsebesültek: *Siroky* János, *Valaszky* Rezső, *Bálint* Tóbiás, *Sipula* Mihály és *Szabó* Andor; orosz hadifogságba kerültek: *Józsa* Ignác és *Kozma* Imre; a harctéren szerzett betegségbe behalt *Molnár* Gerő kiváló képzettségű asztalos. — Kegyelettel emlékszik meg a jelentés az elhunyt dr. *Gyürky* Pál volt iparhatósági biztosról; majd a hivatalos ügyek ellátásáról reterál. A jelentés tudomásul vétetett s értékes tartalmánál fogva egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktattatott. A számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint mult évben 2558 kor. 04 fill. bevétel és 2660 kor. 07 fill. kiadás mellett 102 kor. 03 fill. tulkiadás volt, tudomásul vétetett. A házalap vagyonszaporulata 280 kor. 80 fillér. A vagyon 12807 kor., melyből tiszta vagyon 9726 kor. 97 fillér. Az 1915. évi költségelőirányzat: bevétel 2610 kor., kiadás 2578 kor. 03 fillér, 21 kor. 97 fillér maradvány.

Ezután olvastatott *Varga* Lajos elnök levele,

melyben eddigi tisztéről visszavonhatlan lemondását jelenti be. Ezt sajnálattal vették tudomásul s hálás köszönetet szavazott a közgyűlés az elnök eddigi buzgó és lelkiismeretes munkásságáért.

A kiküldött jelölő bizottság egyértelmű javaslatára alapján az általános ipartestület elnöke: id. *Rábely Miklós*, városunk polgárságának köztisztviselője álló, érdemes tagja választott meg egyhangú lelkesedéssel, ki hálás köszönetet mondva e bizalomért, igéri, hogy szíve lelke melegével és legjobb tudásával fogja polgártársai és a testület érdekeit munkálni.

A számvizsgáló bizottság tagjaivá 3 évre választottak: *Makovits Lajos*, *Diczky Pál* és *Rábely Károly*. Előjárásági tagokká választottak: *Ács József*, *Almássy László*, *Galambos József*, *Hizsnyan Béla*, *Horváth György*, *Halgas János*, *Hlozek János*, *Kovács Gyula*, *Kukla István*, *Lévai Izsó*, *Loffay Lajos*, *Senka József*, *Stolcz Zsigmond*, *Sebő János*, *Szabó József m.*, *Tokár István*, *Tomay Alajos*, *Tóth Béla*, *Varga Lajos*, *Varga Imre*, *Valaszky Rezső*, *Vozáry Samu*, *Zemándi Ulrik* és *Zsuffa Kálmán*. Pótagokként: *Kozma Imre*, *Králik János*, *Tarjányi Lajos* és *Zahar Endre*. — Ezzel a közgyűlés véget ért.

Tilos a szivarválogatás! A magyar királyi pénzügyminiszter a fertőző betegségek elterjedése veszélyének lehető elhárítása céljából megtiltotta, hogy a magyar királyi dohányárudákban a szivarok és szivarkák a vevőközönségnek nyitott tartályokban kiválasztás céljából átadassanak és a normális viszonyok helyreállításáig elrendelte, hogy a darabonként eladásra kerülő szivarokat és szivarkákat maga az eláruló vegye ki a tartályokból és minden válogatás nélkül szolgáltatssa ki azokat vevőinek. E rendeletnek a dohányárulási engedély különbeni elvonásának terhe mellett pontosan kell megfelelniök a trafikosoknak.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság április 10-én tartotta évi rendes közgyűlését *Csekonics Endre* gróf titkos tanácsos elnöke alatt. Az 1914-iki üzletéről szóló, *Ormódy Vilmos* főrendiházi tag vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentés, mely felolvastatván, a nagyszámú megjelent részvényesek élénk tetszésével találkozott, megállapítja, hogy a lezárt üzletév a háboru dacára kitűnő eredményeket hozott. Az egyes biztosítási üzletágakban elért nyereségek egyesítése után a tiszta nyereség 6744975 korona 64 fillér összegre rug, melyből az alapszabályszerű levonások és a társaságnál megszokott nagyszabású tartalékolások után 3200000 korona fordítatik a részvényesek osztalékára s így minden egyes egész részvény osztaléka 800 korona. A jelentés kiemeli, hogy nemcsak a társaság, hanem a biztosító felek sem éltek érezhető módon fizetési kötelezettségeik alkalmával a háboru kitörése óta a moratórium adta haladékokkal, a mi az egyéb eredményekkel összhangzóan a magyar gazdasági teljesítő képességnek igen örvendetes jele. Kitűnik a jelentésből, hogy a társaság a háboruval járó társadalmi, valamint a hadsegítő akciókat már eddig is összesen 290525 korona 81 fillért kitevő adományokkal támogatta. Ezenkívül a társaság saját számlájára 7000000 koronát vett át a hadikölcsönből, együttesen a még ennél is magasabb összeg jegyzésére hatott a vele szorosabb üzleti kapcsolatban álló biztosító és viszontbiztosító vállalatoknál. A társaság félszázados működésének emlékére tett 500000 korona közéjű alapítvány esedékes 20000 korona évi kamatából 10000 korona a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek s ugyancsak 10000 korona a magyar történelmi kutatók kiadására a római magyar történelmi intézetnek adományoztatott. Egyéb jótékony célokra a társaság még további 33724 korona 32 fillért szavazott meg. Rendkívüli melegséggel emlékezett meg még az igazgatósági jelentés a társaság 325 hadbavonult tisztviselőjéről, kik közül már tizenegyen haltak hősi halált, igen sokan sebesültek meg és számosan szereztek vitézségükkel kitüntetések. A társaság ügynöki karából 1200-nál többen szolgálnak ez idő szerint szintén a hadrakelt seregben. A társaság hadbavonultjainak családjairól anyagilag méltóan gondoskodik. A közgyűlésre a háborus évről szóló jelentés mély benyomást tett. Felolvastatván a szakjelentések is, a közgyűlés az összes felmentvényeket megadta s az előterjesztéseket egyhangulag tudomásul vette.

Adományok. A Vöröskereszt céljaira az utóbbi napokban a következő adományok folytak be: *Rimaszécsi takarékpénztár* 50 korona, *Neumann József* 20 kor. *Lengyel Györgyné* 1 klgr., *Urbán Károlyné* 2 klgr. tépést. — Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Bűnös anya. Lekenyén egy gondatlan anyja: *Kotó Mária* tizhetes fiának: *Kotó József*nek rézgálicz oldatot adott inni s a kis csecsemő f. hó 13-án meghalt. A tornaljai kir. járásbíró az eljárást megindította s f. hó 15-én Lekenyén dr. *Zehery István* tb. megyei főorvos, kir. törvényszéki orvos és dr. *Goldblatt Géza* körorvos a hullát felboncolták.

Nyári menetrend. A m. kir. államvasutak vonalain, a miskolci kereskedelmi és iparkamara közlése szerint, folyó évi május hó 1-én nem lesz új menetrend, hanem a múlt évi május hó 1-én életbe léptetett nyári menetrend a vonatok egyrésznél megszüntetésével továbbra is érvényben marad.

Apolló színház. Mult szombaton és vasárnap élénk érdeklődés mellett folytak le az Apolló mozgószínházban az előadások. A bemutatott filmek igen csinosak és tetszetősek voltak s a harctéri felvételek sikerültek, úgy, hogy a figyelmet állandóan lekötve tartották, ma is élvezetes előadásokra van kilátás, a programm ügyesen összeállított, változatos.

Pályázat irnoki állásra. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet a feledi kir. járásbírósnál betöltendő irnoki állásra. Pályázni lehet április 19-ikétől május 17-ikéig.

CSARNOK.

Matyi a harctéren.

— Elbeszélés az ifjúság számára. —
Írta: SZÉCSI ISTVÁN.

Az a szajkó, amelyet itt bemutatok, csak olyan szajkó volt, mint a többi szajkó; cizfra ruhája volt, gyorsan repült s a feje bubján bóbbita is volt.

A mi hősnünk azonban, műveltségét illetőleg, sok évezreddel megelőzte szajkó kortárs rokonait, melynek okát az alábbiakban mondom el:

Egy szép júniusi nap reggelén fehérruhában, csokorral a kezében, fekete hajja, fekete szemű kis leánykát látunk bekopogtatni egy szép uri ház kapuján.

A kopogtatásra egy cseléd ajtót nyit és nagy szeretettel üdvözlő a kis fekete leánykát, ki olyan barna volt, hogy fehér ruhácskájában úgy nézett ki, mint a tejbe esett legyeecske, azután vezette kezénél fogva fel az öreg nagyságos ur szobájába, ki a kis leánykának nagyapja volt s névnapja alkalmából jött őt felköszönteni.

Nagyapó szívesen vette a kedves megemlékezést, meg a szép csokrot is s miután kis unokáját minden jóval ellátta, ráadásul még egy tiszta új, fényes koronával is megajándékozta.

Ilonka — mert így hívták a fekete fruskát, nagyon, nagyon örült a fényes pénznek és tizszer is ki-kívette a zsebéből, hogy gyönyörköd-jék benne.

Végre ütött a válasz órája, nagyapótól elbúcsúzott és vigan ballagott hazafelé.

A fényes koronát most már nem is tette bele a zsebébe, hanem a markában tartotta s ki-kinyitván azt, gyönyörködött benne.

Már nem messze volt a lakásuktól, mikor egy csomó fiu jön vele szemközt, a legnagyobbiknál egy szép cizfra madár volt czérnára kötve; el-eleresztette s a szegény madárka szállt, azt hívén, hogy már megszabadulhat kinzóiától, de a czérna nem eresztette s így ismét csak visszakerült kinzóihoz.

A sok hiába való erőlködéstől csak úgy fuldoklott már szegény s egykedvűen nézte a kinján nagyokat kaczagó fiukat.

Ilonka sajnálkozva nézte a madárka vergődését, a fiukhoz lépett és így szólt:

— Miért kinozzátok Isten madárkáját? miért nem eresztitek szabadon?

A fiuk összenéztek és mosolyogtak; miféle kis csacsi leány ez a Balogék Ilonkájuk; már hogyan bocsájtának ők szabadon a szajkót, mikor kora reggeltől járták az erdőt miatta.

A további kapacizálásnak sem volt semmi haszna, a szajkó rab maradt.

Ilonka lehangolva ment tovább, de nem messze, alig husz lépést mehetett, mikor észébe jutott valami, újból a fiuk felé fordult és szólt:

— Adjátok hát pénzt nekem a madarat.

A fiuk megálltak, egymásra néztek. A csendet a legnagyobb fiu törte meg.

— Mennyi pénzt adsz érte?

— Egyet; annyi van.

— Egy pénzt nem adjuk és már indultak is tovább.

— De nekem szép, fényes pénzem van ám!

Az egyik fiu odaszaladt Ilonkához, megnézte a markában tartott pénzt és vigyorogva szaladt vissza, hogy elmondja, miszerint Ilonkánál korona van, azt akarja a madárért adni.

A nagy fiu azonnal Ilonkához sietett és miután a valóságáról meggyőződött, a vétel megtörtént.

A fiuk vihogva szaladtak a legközelebbi bolt felé a koronával, Ilonka pedig boldogan sietett haza a megmentett madárkával.

Matyinak — mert így keresztelték el a szajkót — lassanként meggyógyult lábán a madzagokozta seb, tollai visszanyerték régi fényüket, szóval egészséges madár lett ismét, de a házat elhagyni és visszarepülni a szabadságot nyújtó erdőbe, bizony semmi hajlandóságot sem mutatott.

Ott maradt tehát Ilonkéknál, megtanult néhány szót is, legelőször az Ilonka nevé, melyet így mondott ki: „Ilonka”.

Igy lett Matyiból az Ilonkák házánál udvari bolond.

Csintalan, pákosztos, lármás madár volt, de mindent megbocsátott neki bohókás cselekedeteiért, melyen oly sokat mulattak Ilonkéknál.

Néha el-elröpült az erdőbe vagy a közeli csalitba, de mindig visszajött, miután ott is ki-játszotta magát.

Egyszer életveszélybe is sodorta pákosztosága, amelyet két hétig is megfeküdt, s mely érdekes elváltozást eredményezett Matyin.

Matyi természeténél fogva igen szerette a hust s ezen szenvedélye kielégítésére alkalmasnak tartott bármily eszközt vagy módot.

Ekkor is fájó szívvél nézte, hogy miként mossa meg a szakácsnő a hust, vizet önt reá és fedővel letakarva, felteszi a tűzhelyre főlni, Matyinak egy parányit sem juttatván belőle.

Matyi — mint mondtam — mindezt fájó szívvél nézte s bár a szakácsnő többször kiment a konyhából, még sem csiphett a husból csak egy cseppet sem, az átkozott fedő miatt.

No! de a türelem rózsát terem s ime! Matyinak is megtermette azt.

Felforrott a leves, a szakácsnő lehabozta, bezöldésgelte s ilyenkor már egy jól nevelt, akarom mondani főzött levest nem szabad letakarni, ezt még az is tudja, a ki nem szakácsnő, hanem mint kukta tanulja a főzés nemes művészetét.

Matyi ezt megfigyelve, most már csak azt várta, hogy a konyha fejedelme, a szakácsnő, kitegye a lábát a konyhából s ezért is akármerre sürgött forgott is az, Matyi folyton követte szemével.

Végre ez szakajtót és kést vett a kezébe, egy pillantást vetett a tűzhelyre, azután mit sem sejtve kiment a konyhából, bizonyosan új burgonyaért a konyhakertbe.

Matyi egyet krikkantott:

— Hust! s már a következő perczen a húsleveses fazék szélén állott, a fazék forrósága miatt gyors tempóban emelgetvén lábait, orrával pedig a forró levesbe vagdalt bele, hust keresvén, de leginkább sárgarépa, karalábé akadt a felszínen, melyért az embernek, akarom mondani Matyinak nem érdemes a lábait olyan átkozottul gyors tempóban szedegetni.

No!... most... ez már hus volt, de nehéz és így az őt eleresztetni nem akaró Matyi fejét levitte magával a forró vízbe, ami ismét Matyinak nem eshetett valami pompásan, mert ott hagyva fazekat, hust, mindent, visszarepült az előbbi megfigyelő állomására, keserves krikkantásokat és orrvakarásokat vivén ott véghez.

Mikor a szakácsnő visszatért, nem vette mindjárt észre, hogy mily felette nagy buzgalommal vakargatja Matyi a feje bubját s mikor végül mégis oda tekintett, kiejtette kezéből a főzőkanalat nagy csodálkozásában, mert Matyi már akkorra teljesen le volt borotvál-

kozva, sem a képén, sem a fején, de egy darabon még a nyakán sem volt egy fia tollu sem, mind levette a forró leves; szóval úgy nézett ki, mint egy angol lord s hozzá még olyan laposakat pislantott, mintha három éjszaka lumpolt volna valami álarcos bálban s az álarczát csak az imént vetette volna le.

A nagy csodálkozásnak azután hatalmas és hosszantartó nevetés lett a vége, minek hallatára összeszaladtak a házbeliek és volt kacaj, meg kacaj.

Legutoljára jött be Ilonka s mihelyt őt Matyi meglátta, azonnal a kezére szállt és panaszkodván, elkezdett krikkolni.

Ekkor vette észre Ilonka, hogy Matyinak az egyik nadrágszára is oda van, a tollak onnan is mind búcsút vettek, bizonyára mikor a fazék szélén állott, belecsuszott az a forró levesbe.

Ilonka bekötözte tehát olajos ruhával a leforrázott Matyirészeket s bizony, bizony Matyi csak jó két hét multán vált csak megint egészségessé, eltekintve persze a kopaszság okozta szépséghibától, mert bizony ahol leforrázta, ott toll nem termett többé.

Az idő mult, Matyi ilyenentépen való állapotát már megszokták a házbeliek is, az ismerősök is.

Ha idegen került a házhoz, az még megnevette a furcsa ruházatu Matyit, de egyszerre csak ezeknek is elment a nevetetnékje, de a házbeliek sem nevettek a Matyi tréfáin. Hiába igyekezett Matyi mókáival hangulatot csinálni, nem sikerült, gondterhes, szomorú arcokat látott mindenhol.

* * *

Egy csillagtalan téli este ott ül Ilonka az édes anyjával a meleg hálószoba asztalánál, mikor az ablakon kopogtatnak; a cselédet kiküldik, hogy kérdezze meg ki az, s ha ismeri, becsássa be.

Nemsokára egy tizenöt tizenhat éves fiu lép be és egy levelet ad át Ilonka anyjának, azután távozik.

Az anya izgatottan bontja fel a levelet s míg olvassa, arca mindig szomorubb lesz, végül zokogásban tör ki.

Ilonka önkénytelenül az anyjához simul és szintén sir, hogy miért? azt maga sem tudta; csak azt tudta, hogy az ő édes anyját s veie mindnyájukat nagy szomorúság érthette.

Matyi, ki ez ideig azzal foglalatalkodott, hogy a czicza fülét, farkát akarta a saját koponyájához hasonlóvá tenni, azaz: a szőrt szedgette nagy szakértelemmel róla, melyért már eddig is szép csomó körmös potont kapott a méltóságos nyugalmában háborgatott Czirmostól, most egyet krárog és az Ilonka vállára száll, onnan pedig belenez nagy okos szemével a szemébe, mintha onnan akarná kinézni, hogy miért is ez a sok sirás és busongás.

Szomorú éjszaka borult Balogh Ilonkák házára; a levélben azt írta a család egyik barátja, ki szintén a harcztéren volt, hogy egy visszavonulás alkalmával nyoma veszett Balogh Bélának, az Ilonka édes atyjának.

Másnap reggel elhivatták az öreg Balogh nagyságos urat, a jó öreg nagyapót, ki azután valamennyire megvigasztalta őket, de hogy mitévők legyenek, arra ő is csak a félkönyökére támasztotta fejét és gondolkodni látszott.

Az öreg számtartó, ki szintén jelen volt a családi tanácsnál, megforgatta kezében vagy kétszer a nagy fekete kalapját; azután kijelentette, hogy itt más nincs hátra, minthogy ő felutazik a harcztérre s addig le sem jön, míg a fiatal urról nem hozhat bizonyos hirt.

Mindnyájan melegen szoritották meg a derék számtartó kezét és hálálkodva egyeztek bele, hogy egy darabig itt hagyja a gazdaságot, melynek addigi vezetésére az öreg nagyságos ur, a nagyapó készséggel ajánlkozott.

— Elmentem volna magam is — mondá — de az az átkozott köszvény nem ereszt; de itthon majd csak helyt állok valahogy.

Miután Matyi látta, hogy a nap hőse az öreg számtartó lett, barátsága jeléül a kopasz feje tetejére szállt s miután a lába sikamlott a sima fejtetőn, ugyancsak biztosította magát a lecsuszástól s körmeivel jól belekapaszkodott a számtartó bácsi fejébőrébe.

Ez sem vette azonban tréfára a dolgot, már csak azért is, mivel ez nem először történt, elég kemény módon távolította el az alkalmat-

lankodó Matyit, mely művelet véghezvitele alkalmával hangosan tiltakozott Matyi is krikkolással, meg a számtartó ur is, Matyi legazemberezésével.

— Átkozott gazember madara, zsörtölődött az öreg ur, hát nem leszedi a fejéről a bőrt. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Pepita publi. Köszönettel vettük, alkalmailag közölni fogjuk.

Pályázat szolgálai állásra.

A helybeli **Kath. Olvasó-Egylet** más szolgát kíván alkalmazni a folyó évi **junius hó 1-ső napjától**. — A pályázni óhajtok jelentkezhetnek az iránt az egylet elnökségénél, ahol a feltételek is megtudhatók.

Rimaszombat, 1915. április 16.

Váry János, a kath. olvasó-egylet elnöke.

Lakások.

A Tamásfalvi-utczai **DICKMANN**-féle házban **egy 3 és egy 5 szobás** elsőemeleti **lakás** fürdőszobával és más melékhelyiségekkel **május 1-ére kiadó.**

Faarverési hirdetmény.

817—1915 köz. sz. — **Jolsva** r. t. város erdőhivatala eladja az u. n. zavodai vágásban mult évben termelt ezer méter lágú, nyári dorongfát és ezer méter kemény, vegyes gertyán, tölgy és bükk dorongfát s nemkülömben a tél folyamán termelt ezer méter vegyes kemény dorongfát, valamint a zavodai, lipovai és hrádeki vágásokban termelt 6—10 méter hosszús 20—60 cm. vastag tölgyfát nyilvános versenytárgyaláson, mely **május 3-án délelőtti 10 órakor** a polgármesteri hivatalban fog megtartatni.

Megjegyeztetik, hogy a vágás az állomástól alig van 1 kilométernyire s hogy az írásbeli ajánlatok alólirott erdőhivatalhoz folyó évi május hó 2-án délelőtti 12 óráig nyújtandók be, hol az árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők.

Jolsva, 1915. évi április 13 án.

1—2 **Jolsva r. t. város erdőhivatala.**

Csikót legelőre

a legeltetési idény tartamára, a dobrai fensíkon fekvő igen jó minőségű mesterséges legelőre: **darabonként 30 korona bérért** vállalunk.

Coburg hercegi intézőség
P. GERNYŐ (U. p. Rimaszécs)

Vasuti megálló: Dobóca.

3—5

Tanulóul

egy jó házból való fiu felvétetik

Baksay J. és Fia üzletében Rimaszombat.

200 drb szépnövésű 2—3 méter magas

— háromszor átültetett —

LUCZFENYŐ

darabonként négy koronáért eladó
VARGA LAJOS fürdőtulajdonosnál.

Poltári vendéglőm részére nős

csapost

keresek (valláskülömbőség nélkül)
május 1-ére. — Vendéglőmet esetleg bérbe is adom.

KOVÁCS MIHÁLY.

3—6

(POLTÁR.)

Fiatal tölgyfa és kéreg árverési hirdetmény.

Trizs községi ref. egyház Trizs (Gömörvármegye) község határának „Ragályi határon” nevű dűlőjében, a tornaljai vasuti állomástól 20 kilométer távolságra eső 23 kat. hold összkiterjedésű erdejében tővön álló s összesen 1100 ürm³. hántott fára és 220 ürm³. tölgykéregre becsült faanyaga a m. kir. Földmiv. Min. urnak 1915. évi 23564. sz. alatt kelt engedélye alapján **f. évi április hó 29-én** délelőtt 10 órakor **Putnokon** a járási főszolgabirói hivatalnál megtartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen el fog adatni.

A becsérték, mint kikiáltási ár 8000 kor., bánatpénz 800 korona. A vételár közvetlenül a vevő által az árverést vezető főszolgabirónak fizetendő.

Kihasznlási idő a szerződés jóváhagyásától számítandó 15 hónap.

A zárt írásbeli ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha azok a részletes árverési feltételek 6. p. alatt felsorolt kellékeknek megfelelően adattak be.

Utóajánlatok egyáltalában el nem fogadattanak.

Az árverési és szerződési feltételek a rimaszombati m. kir. járási erdőgondnokságnál, Putnokon a járás főszolgabirójánál és Trizsben a ref. egyház gondnokánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Trizs, 1915. évi április 16 án.

1—2

Palcso János, egyh. gondnok.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

Rimaszombatban, az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal kiadó.**

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal Tompa-utca 10. és

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20-ik szám.

